

การบริการวิชาการด้านการพัฒนาสื่อสิ่งพิมพ์เฉพาะกิจโดยการเรียน
แบบบูรณาการ รายวิชาโครงการด้านวารสารศาสตร์กรณีศึกษา
หมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่อดี อ.กระทุ่มแบน จ.สมุทรสาคร

Community Services for Development of Specialized
Print Media by Integrated Learning in Journalism Project
Case study of Don Kai Dee Benjarong Village,
Krathum Baen, Samut Sakhon.

ประกิจ อาษา*
สุชาวัลย์ ธรรมสังวาลย์*

บทคัดย่อ

การพัฒนาสื่อสิ่งพิมพ์เฉพาะกิจชุด ‘ดอนไก่อดีวิถี’ มีวัตถุประสงค์คือ ประการแรกเพื่อศึกษาประวัติความเป็นมา ขั้นตอนการผลิตเครื่องเบญจรงค์ไทยในมิติที่สามารถนำไปสู่กระบวนการนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่อดี ประการที่สอง เพื่อศึกษาขั้นตอนการพัฒนาสื่อสิ่งพิมพ์เฉพาะกิจชุดดอนไก่อดีวิถีที่สามารถนำไปสู่การเติมเต็มของตัวตนเชิงอุดมคติเมื่อสัมผัสเครื่องเบญจรงค์ในฐานะสินค้าเอกลักษณ์ไทย และประการสุดท้ายเพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ของการบริการวิชาการด้านการพัฒนาสื่อสิ่งพิมพ์เฉพาะกิจชุดดอนไก่อดีวิถี ของคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม โดยมีกลุ่มเป้าหมายในการศึกษาครั้งนี้คือ ช่างฝีมือ ผู้ผลิตและจำหน่ายเครื่องเบญจรงค์ นักท่องเที่ยว ผู้เข้าชมนิทรรศการ ‘ดอนไก่อดีวิถี’ จำนวน 400 คน

ผลการศึกษาพบว่าการพัฒนาสื่อสิ่งพิมพ์เฉพาะกิจชุด ‘ดอนไก่อดีวิถี’ สามารถนำเสนอข้อมูล ถ่ายทอดเรื่องราว สร้างอัตลักษณ์ และภาพลักษณ์ เกี่ยวกับหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่อดี แสดงให้เห็นคุณค่าของเครื่องเบญจรงค์ไทยและเติมเต็มตัวตนเชิงอุดมคติเมื่อสัมผัสเครื่องเบญจรงค์ในฐานะสินค้าไทย โดยพัฒนาขึ้นเป็นสื่อสิ่งพิมพ์เฉพาะกิจ 4 รูปแบบ คือ (1) หนังสือเรื่องหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่อดีปัญญาวิถีแห่งเครื่องเบญจรงค์ (2) สื่ออินโฟกราฟิกและวีดิทัศน์แสดงขั้นตอนการผลิตเครื่องเบญจรงค์ (3) ชุดเครื่องใช้สำนักงานของหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่อดี และ (4) ของที่ระลึกของหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่อดี โดยผลการประเมินประสิทธิภาพของสื่อสิ่งพิมพ์เฉพาะกิจชุด ‘ดอนไก่อดีวิถี’ พบว่า (1) การพัฒนาหนังสือเพื่อนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่อดีอยู่ในระดับมาก (2) การพัฒนาสื่ออินโฟกราฟิกเพื่อถ่ายทอดข้อมูลเกี่ยวกับหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่อดีอยู่ในระดับมากที่สุด (3) การพัฒนาสื่อสิ่งพิมพ์เฉพาะกิจเพื่อสร้างอัตลักษณ์ของหมู่บ้าน

* อาจารย์ประจำคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม

เบญจรงค์ดอนไก่ดี และ (4) ของที่ระลึกของหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่ดี โดยผลการประเมินประสิทธิภาพของสื่อสิ่งพิมพ์เฉพาะกิจชุด ‘ดอนไก่ดีวิถี’ พบว่า (1) การพัฒนาหนังสือเพื่อนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่ดีอยู่ในระดับมาก (2) การพัฒนาสื่ออินโฟกราฟิกเพื่อถ่ายทอดข้อมูลเกี่ยวกับหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่ดีอยู่ในระดับมากที่สุด (3) การพัฒนาสื่อสิ่งพิมพ์เฉพาะกิจเพื่อสร้างอัตลักษณ์ของหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่ดีอยู่ในระดับมาก และ (4) การพัฒนาของที่ระลึกรูปแบบสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อสร้างภาพลักษณ์หมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่ดีอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: การบริการวิชาการ / สิ่งพิมพ์เฉพาะกิจ / หมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่ดี

Abstract

The first objective of the Development of Specialized Print Media ‘Don Kai Dee wisdom’ was to study the history and the process in making Benjarong that could be used create image of Don Kai Dee Benjarong village. The second objective was to study the process in developing the Specialized Print Media that lead to receivers’ fulfillment of the idealistic self while experiencing Benjarong as Thai products identity. The last objective was to evaluate the result of community services for development of specialized print media ‘Don Kai Dee Wisdom’ of communication arts faculty, Siam University. The sample selected in this study comprised craftsman, manufacturer and tourist visitors who had visited Don Kai Dee wisdom exhibition number 400.

The result of development of specialized print media ‘Don Kai Dee wisdom revealed that provide and publish information, cooperating the Identity and creating the good Image of Don Kai Dee Benjarong village and insert the fulfill of idealistic self of the consumers while experiencing Benjarong which was developed to be 4 types of specialized print media (1) The books ‘Don Kai Dee Benjarong Village : Benjarong Wisdom’ (2) The infographic and video media showing the process of producing benjarong (3) The stationary set of Don Kai Dee Benjarong village and (4) Souvenirs set of Don Kai Dee Benjarong Village. The evaluation results of the specialized print media ‘Don Kai Dee Wisdom’ found that (1) The book development for provide information about Don Kai Dee Benjarong village was at good level. (2) The info-graphic development for publish information about Don Kai Dee Benjarong village was at very good level (3) The specialized print media development for cooperating the identity of Don Kai Dee Benjarong village was at good level and (4) The souvenir development for creating the good image of Don Kai Dee Benjarong village was at good level.

Keywords: Community services / Specialized print media / Don Kai Dee Benjarong village

ความความเป็นมาและความสำคัญ

รัฐบาลมีนโยบายหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนกระบวนการพัฒนาท้องถิ่น สร้างชุมชนให้แต่ละชุมชนใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการพัฒนาสินค้า ผลักดันความตื่นตัวในการสร้างรายได้ ด้วยการนำทรัพยากรภูมิปัญญาชาวบ้านมาพัฒนาเป็นสินค้า โดยโครงการดังกล่าวมีเป้าหมายจะสนับสนุนผลิตภัณฑ์ลักษณะเฉพาะที่ผลิตและจำหน่ายในท้องถิ่นแต่ละตำบล กระตุ้นให้ชุมชนหมู่บ้านพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นและการตลาด เลือกผลิตภัณฑ์ที่โดดเด่นมาหนึ่งชิ้นจากแต่ละตำบลมาประทับตราว่า “OTOP” และจัดหาเวทีในประเทศและระหว่างประเทศเพื่อประชาสัมพันธ์สินค้าเหล่านี้ให้ครอบคลุมผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นอย่างกว้างขวาง โดยจำกัดความหมายคำว่าภูมิปัญญา (Wisdom) ว่าหมายถึง ความรู้ ความสามารถ ความเชื่อ ความสามารถทางพฤติกรรมและความสามารถในการแก้ไขปัญหาของมนุษย์ โดยเป็นเรื่องที่สั่งสมกันมาตั้งแต่อดีตและเป็นเรื่องของการจัดการความสัมพันธ์ระหว่างคนกับคน คนกับธรรมชาติ คนกับสิ่งเหนือธรรมชาติ โดยผ่านกระบวนการทางจารีตประเพณี วิถีชีวิต การทำมาหากินและพิธีกรรมต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างความสัมพันธ์เหล่านี้ ภูมิปัญญา หมายถึง ประสบการณ์ในการประกอบอาชีพ ในการศึกษาเล่าเรียน การที่ชาวนารู้จักวิธีทำนา การไถนา การเอาควายมาใช้ในการไถนา การรู้จักนวดข้าวโดยใช้ควาย รู้จักสานกระบุง ตะกร้า เอาไม้ไผ่มาทำเครื่องใช้ไม้สอยในชีวิตประจำวัน การทำเครื่องปั้นดินเผา เรียกว่าภูมิปัญญาทั้งสิ้น ด้วยเหตุนี้ภูมิปัญญาจึงเป็นผลึกขององค์ความรู้ที่มีกระบวนการสั่งสม สืบทอด กลั่นกรอง กบมายาวนาน มีที่มาหลากหลายแต่ได้ประสบประสานกันจนเป็นคุณค่าทางวัฒนธรรม

การผลิตเครื่องเบญจรงค์ถือเป็นผลิตภัณฑ์ OTOP ที่เป็นหนึ่งในภูมิปัญญาไทยซึ่งมีลักษณะเป็นองค์ความรู้ ทักษะต่าง ๆ และประสบการณ์ของช่างฝีมือผ่านการลองผิดลองถูก เป็นสิ่งที่สั่งสมมาตั้งแต่อดีตผ่านกระบวนการศึกษา สังเกต คิดวิเคราะห์จนตกผลึกเป็นองค์ความรู้ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ แต่ละชุมชนจะมีภูมิปัญญา ซึ่งถือว่าเป็นองค์ความรู้ที่มีคุณค่า ปัจจุบันมีการผลิตเครื่องเบญจรงค์หลายแห่ง ดังที่หมู่บ้านเบญจรงค์ ตำบลดอนไก่อี อำเภอร่มเกล้า จังหวัดสมุทรสาคร เป็นอีกแห่งหนึ่งซึ่งมีชื่อเสียง และได้ชื่อว่าเป็นหมู่บ้านที่ผลิตเครื่องเบญจรงค์ที่มีความประณีต สวยงาม มีคุณภาพ และอาร์งเอกลักษณ์ความเป็นไทย และมีชื่อเสียงอย่างกว้างขวางด้วยคุณลักษณะ เอกลักษณ์เฉพาะเชิงศิลปะ ที่ว่าเป็นชุมชนที่มีวิถีชีวิตและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตด้วยการสร้างสรรค์ผลผลิตทางปัญญาเหล่านี้เป็นพื้นฐานในการรวมกลุ่มชุมชนให้เข้มแข็ง ร่วมมือร่วมใจผลิตและจำหน่ายเครื่องเบญจรงค์ที่มีคุณภาพ พร้อมอนุรักษ์สืบสานงานศิลปหัตถกรรมเครื่องเบญจรงค์ไทยให้ยั่งยืนสืบไป

จุดกำเนิดของกลุ่มหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่อีเดิมเป็นหมู่บ้านเล็ก ๆ ที่ทำเครื่องเบญจรงค์อยู่แล้ว และทางราชการก็ส่งเสริมโดยการส่งผลงานของทางหมู่บ้านเข้าประกวดจนได้รับรางวัลหมู่บ้านหัตถกรรมดีเด่น จุดเด่นคือการรวมกลุ่มหัตถกรรมของผู้ประกอบการในหมู่บ้านทำให้สามารถรับได้ทั้งงานเล็กงานใหญ่เกิดการกระจายทั้งงานและทั้งรายได้โดยทั่วถึงกัน ขั้นตอนการผลิตชิ้นงานเบญจรงค์ของชาวบ้านดอนไก่อี เริ่มต้นด้วยการเลือกเครื่องปั้นขาวเนื้อดี แล้วนำมาเขียนลาย และลงสี ซึ่งลวดลายของที่นี่จะเป็นเรื่องราววิถีชีวิตแบบไทย ๆ นับว่าเป็นเอกลักษณ์ที่ไม่เหมือนใคร ส่วนการลงสีนั้นก็ยังมีแบบดั้งเดิมคือแบบมันจนถึงรูปแบบใหม่ แบบนูนและด้าน จากนั้นนำเครื่องเบญจรงค์เข้าเตาเผา พิถีพิถันในการกำหนดอุณหภูมิและควบคุมแม้กระทั่งไอร้อนที่ลอยระอุอยู่ในเตาความละเอียดและพิถีพิถัน ทั้งหมดนั้น กลายมาเป็นชิ้นงานศิลป์อันทรงคุณค่า โดยปรากฏการณ์นี้ทำให้เครื่องเบญจรงค์บ้านดอนไก่อี เป็นที่รู้จักแพร่หลายมากขึ้น และสามารถกระจายขยายตลาดทั้งในและต่างประเทศ โดยลวดลายที่มีชื่อเสียงของหมู่บ้านมีทั้งลวดลายวิถีไทย ลายประเพณี และลายตลาดน้ำ ซึ่งทางกลุ่มเป็นผู้ริเริ่มทำจนสร้างชื่อเสียงเรื่องลายให้เป็น

ที่รู้จักกัน ถือได้ว่านโยบายหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ได้จุดประกายกระแสแห่งการรวมพลังชุมชนให้เข้มแข็งขึ้น คุณภาพของเครื่องเบญจรงค์ที่หมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไถ่ก็สามารถเป็นเครื่องยืนยันว่าหมู่บ้านเบญจรงค์แห่งนี้ประสบความสำเร็จ และมีนักท่องเที่ยวจำนวนมาก ส่วนใหญ่สนใจกระบวนการผลิตเบญจรงค์โดยเดินชมช่างฝีมือภายในหมู่บ้าน อย่างไรก็ตามในการศึกษาดูงาน และท่องเที่ยวในหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไถ่ นั้น บางครั้งนักท่องเที่ยวมีข้อจำกัดที่ไม่สามารถรับข้อมูลได้ถูกต้องครบถ้วน

พันธกิจหลักประเภทหนึ่งของมหาวิทยาลัยคือการบริการวิชาการแก่สังคม เป็นหน้าที่สำคัญของมหาวิทยาลัยในฐานะที่เป็นสถาบันการศึกษาอุดมศึกษา เพื่อให้ความรู้ด้านวิชาการ ซึ่งจะช่วยให้ชุมชนมีความรู้ความเข้าใจ ประกอบกับการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยเน้นบูรณาการการเรียนการสอนกับการบริการวิชาการแก่ชุมชน จากความสำคัญข้างต้นจึงได้มีการบูรณาการจัดการเรียนวิชาโครงการด้านวารสารศาสตร์กับการบริการวิชาการ โดยออกแบบจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนสร้างผลงานด้านหนังสือพิมพ์และสิ่งพิมพ์ที่มีความคิดสร้างสรรค์ผ่านการค้นคว้าข้อมูลอย่างเป็นระบบ ด้วยเหตุนี้ คณะผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาการบริการวิชาการองค์ความรู้ด้านการพัฒนาสื่อสิ่งพิมพ์เฉพาะกิจผลงานชุด ‘ดอนไถ่วิถี’ เพื่อนำผลงานที่ได้มาใช้ถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านภูมิปัญญาเรื่องราวการผลิตเครื่องเบญจรงค์ด้วยการพัฒนาสื่อสิ่งพิมพ์เฉพาะกิจนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไถ่ เพราะสอดคล้องกับความต้องการของผู้ผลิตและจำหน่ายเครื่องเบญจรงค์ที่ต้องการบอกเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไถ่ซึ่งมีคุณค่าควรแก่การอธิบายรายละเอียดของเนื้อหาได้ชัดเจน เพื่อนำเสนอข้อมูล ถ่ายทอดเรื่องราว สร้างอัตลักษณ์ และภาพลักษณ์เกี่ยวกับหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไถ่ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ชุมชนสอดคล้องตามพันธกิจของมหาวิทยาลัยสืบไป

ขอบเขตและวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การบริการวิชาการด้านการพัฒนาสื่อสิ่งพิมพ์เฉพาะกิจโดยการเรียนแบบบูรณาการวิชาโครงการด้านวารสารศาสตร์ กรณีศึกษาหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไถ่ อ.กระทุ่มแบน จ.สมุทรสาคร มีรูปแบบเป็นสื่อสิ่งพิมพ์เฉพาะกิจมีขอบเขตและวิธีวิจัยดังต่อไปนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้จำกัดขอบเขตเนื้อหาหนังสือครอบคลุมในส่วน 4 ประเด็นดังนี้ (1) การพัฒนาหนังสือเพื่อนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไถ่ (2) การพัฒนาสื่ออินโฟกราฟิกเพื่อถ่ายทอดข้อมูลเกี่ยวกับหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไถ่ (3) การพัฒนาสื่อสิ่งพิมพ์เฉพาะกิจเพื่อสร้างอัตลักษณ์ของหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไถ่ และ (4) การพัฒนาของที่ระลึกรูปแบบสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อสร้างภาพลักษณ์หมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไถ่

2. ขอบเขตด้านประชากร

การวิจัยครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ทดสอบในการศึกษาครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 กลุ่มดังนี้ (1) ผู้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาขั้นตอนการผลิตเครื่องเบญจรงค์ไทยในมิติที่สามารถนำไปสู่กระบวนการนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไถ่
2. เพื่อศึกษาขั้นตอนการพัฒนาสื่อสิ่งพิมพ์เฉพาะกิจชุด-ดอนไถ่วิถีที่สามารถนำผู้รับสารไปสู่การเติมเต็มของตัวตนเชิงอุดมคติเมื่อสัมผัสเครื่องเบญจรงค์ในฐานะสินค้าเอกลักษณ์ไทย
3. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ของการบริการวิชาการด้านการพัฒนาสื่อสิ่งพิมพ์เฉพาะกิจชุดดอนไถ่วิถี ของคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม

เชี่ยวชาญการพัฒนาสื่อสิ่งพิมพ์เฉพาะกิจซึ่งประกอบด้วยอาจารย์ นักวิชาการ และผู้ประกอบการ การผลิตและจำหน่ายเครื่องเบญจรงค์ จำนวน 10 ท่าน เพื่อประเมินคุณภาพสื่อสิ่งพิมพ์เฉพาะกิจชุดตอนไถ่ดีวิถีด้วยวิธีการสัมภาษณ์เพื่อการพัฒนาสื่อสิ่งพิมพ์เฉพาะกิจ และนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงผลงาน และ (2) กลุ่มผู้รับสารแบบเจาะจงจำนวน 400 ราย โดยใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างจากกลุ่มเข้าชมนิทรรศการตอนไถ่ดีวิถี ณ หมู่บ้านเบญจรงค์ ตำบลตอนไถ่ดี อำเภอกะทู้ จังหวัดสมุทรสาคร

3. ขอบเขตด้านระยะเวลา

การวิจัยครั้งนี้กำหนดระยะเวลาในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2561 (ระหว่างวันที่ 21 สิงหาคม 2561 ถึงวันที่ 25 ธันวาคม 2561)

4. แหล่งข้อมูลและวิธีการศึกษา

4.1 แหล่งข้อมูล ข้อมูลปฐมภูมิ ใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ประกอบการผลิตและจำหน่ายเครื่องเบญจรงค์จำนวน 2 รายโดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก และการวิธีรวบรวมการวิเคราะห์ด้วยการบรรยายตลอดจนข้อมูลทุติยภูมิ โดยการค้นคว้าข้อมูลจากหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ และเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง

4.2 อุปกรณ์และเครื่องมือที่ใช้พัฒนาสื่อสิ่งพิมพ์เฉพาะกิจชุดตอนไถ่ดีวิถี (1) ซอฟต์แวร์ที่ใช้ ได้แก่ ระบบปฏิบัติการ: Window XP โปรแกรม Adobe InDesign โปรแกรม Adobe Photoshop โปรแกรม Adobe Illustrator และ โปรแกรม Adobe Premiere (2) ฮาร์ดแวร์ที่ใช้ได้แก่เครื่องคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลแบบ Laptop กล้องถ่ายภาพนิ่ง กล้องถ่ายวิดีโอ และแบบประเมินประสิทธิภาพสื่อที่คณะผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

คณะผู้วิจัยได้ออกแบบการเรียนวิชาโครงการด้านวารสารศาสตร์ โดยกำหนดหัวข้อเพื่อการทบทวนวรรณกรรมดังนี้

(1) โครงการเรื่องการพัฒนาหนังสือเพื่อนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับหมู่บ้านเบญจรงค์ตอนไถ่ดี ทบทวนวรรณกรรม 6 หัวข้อดังนี้ (1) ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับหมู่บ้านเบญจรงค์ตอนไถ่ดี (2) แนวคิดเกี่ยวกับการเขียนเชิงวารสารศาสตร์ (3) แนวคิดเกี่ยวกับการถ่ายภาพวารสารศาสตร์ (4) แนวคิดเกี่ยวกับการออกแบบจัดหน้าสื่อสิ่งพิมพ์ (5) แนวคิดเกี่ยวกับการผลิตสื่อสิ่งพิมพ์เฉพาะกิจ และ (6) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

(2) โครงการเรื่องการพัฒนาสื่ออินโฟกราฟิกเพื่อถ่ายทอดข้อมูลเกี่ยวกับหมู่บ้านเบญจรงค์ตอนไถ่ดี (1) ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับหมู่บ้านเบญจรงค์ตอนไถ่ดี (2) แนวคิดเกี่ยวกับการออกแบบกราฟิก (3) แนวคิดเกี่ยวกับการออกแบบอินโฟกราฟิก (4) แนวคิดเกี่ยวกับการผลิตสื่อเพื่อการเรียนการสอน (5) แนวคิดเกี่ยวกับผลิตสื่อวีดิทัศน์ และ (6) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

(3) โครงการเรื่องการพัฒนาสื่อสิ่งพิมพ์เฉพาะกิจเพื่อสร้างอัตลักษณ์ของหมู่บ้านเบญจรงค์ตอนไถ่ดี ทบทวนวรรณกรรม 6 หัวข้อดังนี้ (1) ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับหมู่บ้านเบญจรงค์ตอนไถ่ดี (2) แนวคิดเกี่ยวกับศิลปะการออกแบบกราฟิก (3) แนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสารและการสื่อความ (4) แนวคิดเกี่ยวกับการสร้างอัตลักษณ์องค์กร (5) แนวคิดเกี่ยวกับการออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์เฉพาะกิจ และ (6) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

(4) โครงการงานเรื่องการพัฒนาของที่ระลึกรูปแบบสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อสร้างภาพลักษณ์หมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไถ่ ทบทวนวรรณกรรม 6 หัวข้อดังนี้ (1) ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไถ่ (2) แนวคิดเกี่ยวกับศิลปะการออกแบบกราฟิก (3) แนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสารและการสื่อความ (4) แนวคิดเกี่ยวกับการสร้างภาพลักษณ์ (5) แนวคิดเกี่ยวกับการผลิตของที่ระลึก และ (6) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

รายงานการวิจัยเรื่อง “การบริการวิชาการด้านการพัฒนาสื่อสิ่งพิมพ์เฉพาะกิจโดยการเรียนแบบบูรณาการวิชาโครงการด้านวารสารศาสตร์ กรณีศึกษาหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไถ่ อ.กระทุ่มแบน จ.สมุทรสาคร เป็นการศึกษาประสิทธิภาพของสื่อสิ่งพิมพ์เฉพาะกิจชุดดอยไถ่วิถี มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) การพัฒนาหนังสือเพื่อนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไถ่ (2) การพัฒนาสื่ออินโฟกราฟิกเพื่อถ่ายทอดข้อมูลเกี่ยวกับหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไถ่ (3) การพัฒนาสื่อสิ่งพิมพ์เฉพาะกิจเพื่อสร้างอัตลักษณ์ของหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไถ่ และ (4) การพัฒนาของที่ระลึกรูปแบบสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อสร้างภาพลักษณ์หมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไถ่ (ตามลำดับ) โดยคณะผู้วิจัยได้ดำเนินการตามวงจรควบคุมคุณภาพ PDCA โดยเริ่มต้นจากการวางแผน (Plan) การออกพัฒนาสื่อ เพื่อสรุปเป็นแนวทางซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

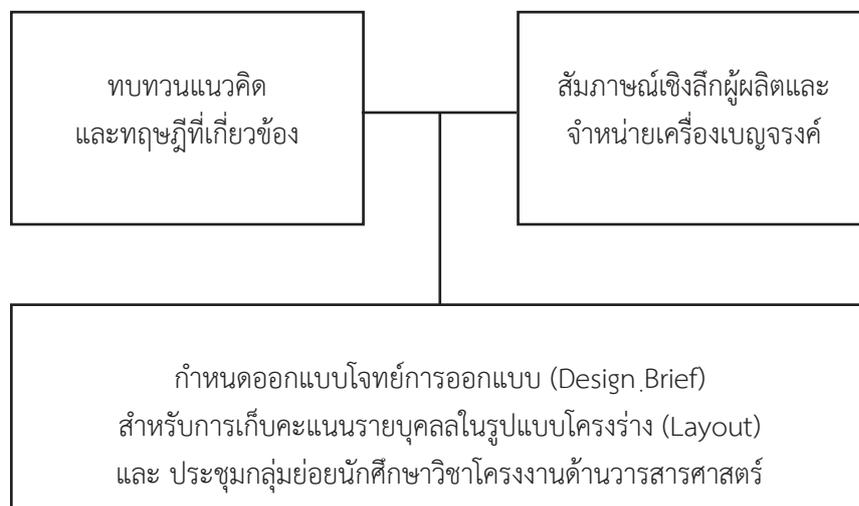
1. การเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล

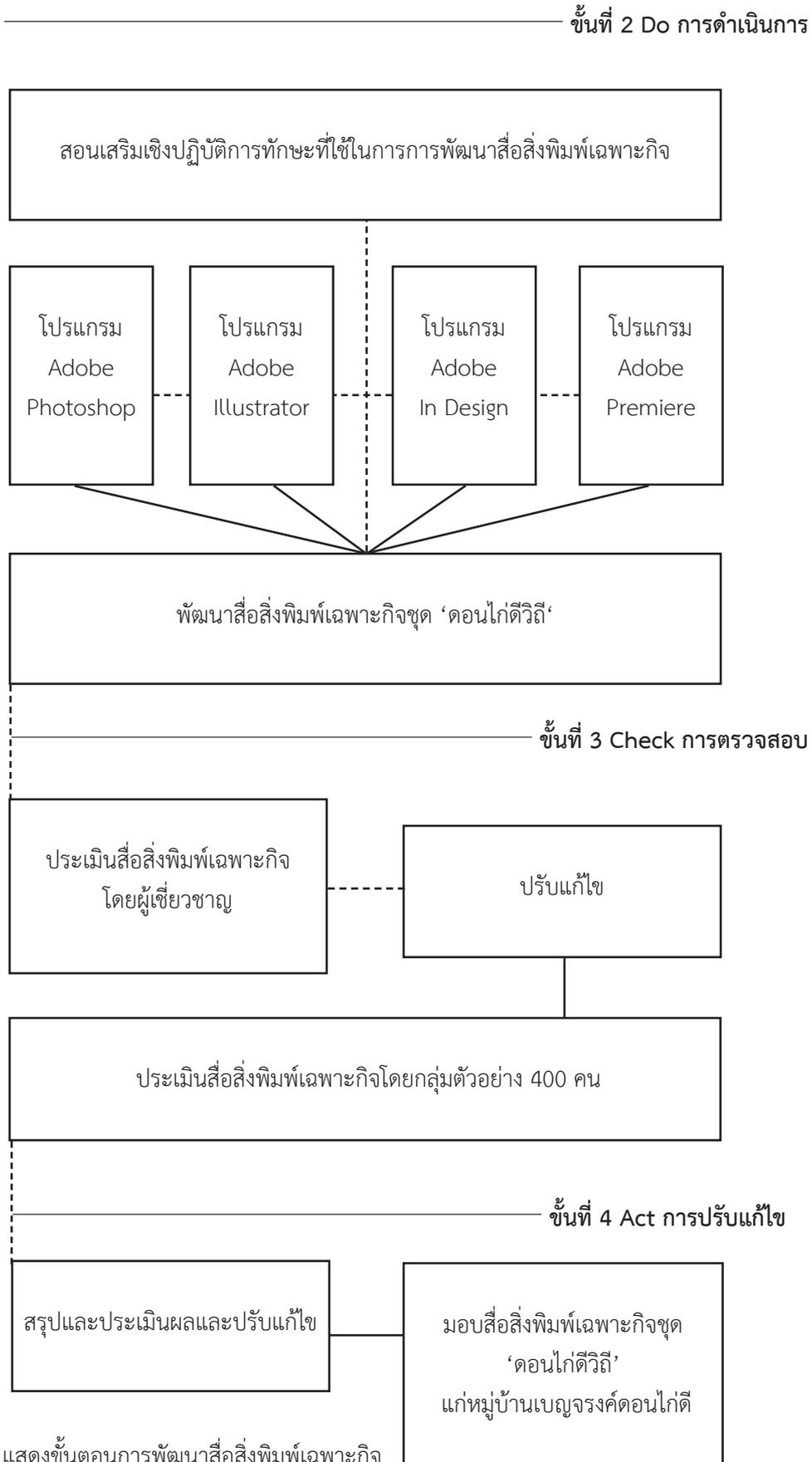
1.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ใช้วิธีสัมภาษณ์เชิงลึกนางอุไร แต่งเอี่ยม (ประธานกลุ่มหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไถ่) และนางประภาศรี พงษ์เมธา (เลขานุการหมู่บ้านเบญจรงค์) ซึ่งเนื้อหาหลักในการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วยประวัติความเป็นมาของหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไถ่ ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไถ่ ขั้นตอนการผลิตเครื่องเบญจรงค์ ฯลฯ

1.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์เว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องโดยเนื้อหาหลัก ในการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วยข้อมูลในงานวิจัยส่วนอื่นที่เกี่ยวข้องซึ่งระบุรายละเอียดไว้ในเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของการทบทวนวรรณกรรม

2. การพัฒนาสื่อสิ่งพิมพ์เฉพาะกิจชุดดอยไถ่วิถี กระบวนการการวางแผนโครงการด้านวารสารศาสตร์ครั้งนี้ เพื่อให้เกิดความชัดเจนถึงขั้นตอนการดำเนินงาน สามารถอธิบายออกมาเป็นภาพให้เข้าใจง่ายขึ้น แบ่งเป็น 4 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 Plan การวางแผน

ภาพที่ 1 แสดงขั้นตอนการพัฒนาสื่อสิ่งพิมพ์เฉพาะกิจชุด 'ดอนไก่ดีวิถี' ที่มา: พัฒนาโดยคณะผู้วิจัย

3. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาและรวบรวมข้อมูล การประเมินสื่อสิ่งพิมพ์เฉพาะกิจมี เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาและรวบรวมข้อมูล 2 รูปแบบคือ (1) การประเมินสื่อสิ่งพิมพ์เฉพาะกิจโดยผู้เชี่ยวชาญเพื่อประเมินหนังสือเพื่อนำเสนอข้อมูล ถ่ายทอดเรื่องราว สร้างอัตลักษณ์ และภาพลักษณ์ เกี่ยวกับหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่อ่ดี และ (2) การประเมินหนังสือโดยกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงจากจำนวน 400 รายโดยใช้วิธีการเลือกตัวอย่างจากกลุ่มผู้เข้าชมนิทรรศการดอนไก่อ่ดี ณ หมู่บ้านเบญจรงค์ ตำบลดอนไก่อ่ดี อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยกำหนดเป็นแบบประเมินประสิทธิภาพการประเมินสื่อสิ่งพิมพ์เฉพาะกิจ ‘ดอนไก่อ่ดีวิถี’

รายละเอียดของแบบสอบถาม

(1) หัวข้อการประเมินประสิทธิภาพการพัฒนาหนังสือเพื่อนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่อ่ดีที่มีการประเมินประสิทธิภาพ 6 ประเด็น คือประสิทธิภาพด้านศิลปะการออกแบบจัดหน้าสิ่งพิมพ์ ด้านการถ่ายภาพวารสารศาสตร์ ด้านการเขียนเชิงวารสารศาสตร์ ด้านการผลิต

สื่อสิ่งพิมพ์เฉพาะกิจ ด้านการนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่อ่ดี และข้อเสนอแนะอื่น ๆ

(2) หัวข้อการประเมินประสิทธิภาพการพัฒนาสื่ออินโฟกราฟิกเพื่อถ่ายทอดข้อมูลเกี่ยวกับหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่อ่ดีที่มีการประเมินประสิทธิภาพ 6 ประเด็น คือประสิทธิภาพด้านศิลปะการออกแบบกราฟิก ด้านการออกแบบอินโฟกราฟิก ด้าน การผลิตสื่อการเรียนการสอน ด้านการผลิตสื่อวีดิทัศน์ ด้านการถ่ายทอดข้อมูลเกี่ยวกับหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่อ่ดี และข้อเสนอแนะอื่น ๆ

(3) หัวข้อการประเมินประสิทธิภาพการพัฒนาสื่อสิ่งพิมพ์เฉพาะกิจเพื่อสร้างอัตลักษณ์ของหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่อ่ดีที่มีการประเมินประสิทธิภาพ 6 ประเด็น คือประสิทธิภาพด้านศิลปะการออกแบบกราฟิก ด้านการสื่อสารและการสื่อความหมาย ด้านการสร้างอัตลักษณ์องค์กร ด้านการผลิตสื่อสิ่งพิมพ์เฉพาะกิจ ด้านการสร้างเอกลักษณ์ของหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่อ่ดี และข้อเสนอแนะอื่น ๆ

(4) หัวข้อการประเมินประสิทธิภาพการพัฒนาของที่ระลึกรูปแบบสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อสร้างภาพลักษณ์หมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่อ่ดี มีการประเมินประสิทธิภาพ 6 ประเด็น คือประสิทธิภาพด้านการศิลปะการออกแบบกราฟิก ด้านการสื่อสารและการสื่อความหมาย ด้านการสร้างภาพลักษณ์องค์กร ด้าน การผลิตของที่ระลึก ด้าน การสร้างภาพลักษณ์หมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่อ่ดี และข้อเสนอแนะอื่น ๆ

โดยการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินสื่อสิ่งพิมพ์เฉพาะกิจ ‘ดอนไก่อ่ดีวิถี’ แบ่งการวิเคราะห์เป็น 2 ส่วนดังนี้ (1) การวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินประสิทธิภาพสื่อสิ่งพิมพ์เฉพาะกิจโดยผู้เชี่ยวชาญ เป็นขั้นตอนการประเมินประสิทธิภาพทางการพัฒนาสื่อสิ่งพิมพ์เฉพาะกิจเพื่อประเมินหนังสือเพื่อนำเสนอข้อมูล ถ่ายทอดเรื่องราว สร้างอัตลักษณ์ และภาพลักษณ์ เกี่ยวกับหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่อ่ดีก่อนการเผยแพร่ต่อกลุ่มเป้าหมายแบบเฉพาะเจาะจงต่อไป และ (2) การวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินสื่อสิ่งพิมพ์เฉพาะกิจ โดยกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงจำนวน 400 ราย

ภาพที่ 2 แบบสอบถามออนไลน์ โดยการ Scan QR Code เพื่อเข้าถึง <https://goo.gl/vZWwLn>

โดยเกณฑ์การประเมินของสื่อสิ่งพิมพ์เฉพาะกิจ ใช้การกำหนดเกณฑ์ประเมินสื่อตามระดับความพึงพอใจ และระดับคุณภาพของสื่อสิ่งพิมพ์เฉพาะกิจกำหนดเกณฑ์เฉลี่ยรายข้อไม่ต่ำกว่า 3.50 โดยใช้เกณฑ์บอกระดับความคิดเห็นเสนอแนะโดย John W. Best ดังนี้ (อ๋างใน สุธาวัลย์ ธรรมสังวาลย์, 2551)

- ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 ระดับน้อยที่สุด
- ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 ระดับน้อย
- ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 ระดับปานกลาง
- ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 ระดับมาก
- ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 ระดับมากที่สุด

ผลการปฏิบัติงาน

การบริการวิชาการด้านการพัฒนาสื่อสิ่งพิมพ์เฉพาะกิจโดยการเรียนแบบบูรณาการวิชาโครงการด้านวารสารศาสตร์กรณีศึกษาหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่อีดี อ.กระทุ่มแบน จ.สมุทรสาคร มีผลการปฏิบัติงานดังนี้

1. การพัฒนาหนังสือเพื่อนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่อีดี (ภาพที่ 3 ผลงานการพัฒนาหนังสือ

เพื่อนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่อีดี) โดยนายธีรวัฒน์ จันทะจร นายชัยสิทธิ์ สุขเกษม และนายสุรดิช เสนาะเสียง มีเนื้อหารวม 9 ตอนคือ (1) ย้อนรอยเครื่องเบญจรงค์ (2) เรื่องเล่าชาวดอนไก่อีดี (3) จรดพู่กันสร้างสรรค์ลายเส้น (4) สีสันโลดแล่นบนกระเบื้อง (5) อุุ่นไอร้อนจากเตาเผายุคใหม่ (6) เบญจรงค์ เบญจลักษณ์ (7) สัมผัสวิถีชีวิตอยู่อย่างฝีมือ (8) ก้าวแห่งการสืบสานภูมิปัญญา และ (9) รางวัลแห่งความภาคภูมิใจ ซึ่งถูกผลิตในรูปแบบหนังสือขนาดพกพาขนาด 21 x 21 เซนติเมตร จำนวน 80 หน้าได้รับการประเมินประสิทธิภาพในแต่ละหัวข้อดังนี้

- ประสิทธิภาพด้านการเขียนเชิงวารสารศาสตร์ได้รับคะแนนเฉลี่ย 4.13 อยู่ในระดับมาก
- ประสิทธิภาพด้านศิลปะการออกแบบจัดหน้าสิ่งพิมพ์ได้รับคะแนนเฉลี่ย 4.10 อยู่ในระดับมาก
- ประสิทธิภาพด้านการถ่ายภาพวารสารศาสตร์ ได้รับคะแนนเฉลี่ย 4.12 อยู่ในระดับมาก
- ประสิทธิภาพด้านการผลิตสื่อสิ่งพิมพ์เฉพาะกิจ ได้รับคะแนนเฉลี่ย 4.10 อยู่ในระดับมาก
- ประสิทธิภาพด้านการนำเสนอข้อมูลได้รับคะแนนเฉลี่ย 4.10 อยู่ในระดับมาก
- ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ได้แก่ (1) ควรนำเสนอเนื้อหาที่เป็นลำดับขั้นตอน และควรให้ความสำคัญกับการเล่าเรื่องเพื่อสื่อความหมายให้ตรงกับจุดประสงค์ รวมถึงการใช้คำเชื่อมที่ถูกต้องตามเนื้อหา (2) สู้ๆ ค่ะทำดีแล้ว (3) สะกดคำผิดหลายแห่ง (4) ควรคัดเลือกภาพสวยๆ และ (5) เนื้อหาวกวนซ้ำไปมา

2. การพัฒนาสื่ออินโฟกราฟิกเพื่อถ่ายทอด
ข้อมูลเกี่ยวกับหมู่บ้านเบญจรงค์ดอน
ไถ่ดี (ภาพที่ 4 ผลงานการพัฒนาสื่ออินโฟกราฟิกเพื่อ
ถ่ายทอดข้อมูลเกี่ยวกับหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไถ่ดี) โดย
นางสาวสุนิษา การสมพิศ นางสาวกรกมล บัวงาม และ
นายคมสัน ยอดทองเมือง มีเนื้อหา 2 ส่วนคือสื่ออินโฟ
กราฟิกและสื่อวีดิทัศน์ ครอบคลุมในส่วนขั้นตอนการ
ผลิตเครื่องเบญจรงค์ซึ่งจะถูกสร้างสรรค์ในรูปแบบสื่อ
อินโฟกราฟิกและขยายการรับรู้ด้วยสื่อวีดิทัศน์โดย
การสแกนคิวอาร์โค้ด (QR Code) ได้รับการประเมิน
ประสิทธิภาพในแต่ละหัวข้อดังนี้

- ประสิทธิภาพด้านศิลปะการออกแบบกราฟิก
ได้รับคะแนนเฉลี่ย 4.62 อยู่ในระดับมากที่สุด
- ประสิทธิภาพด้านการออกแบบอินโฟกราฟิก
ได้รับคะแนนเฉลี่ย 4.62 อยู่ในระดับมากที่สุด
- ประสิทธิภาพด้านการผลิตสื่อการเรียนการ
สอน ได้รับคะแนนเฉลี่ย 4.61 อยู่ในระดับมากที่สุด
- ประสิทธิภาพด้านผลิตสื่อวีดิทัศน์ได้รับคะแนน
เฉลี่ย 4.60 อยู่ในระดับมากที่สุด
- ประสิทธิภาพด้านการถ่ายทอดข้อมูลได้รับ
คะแนนเฉลี่ย 4.64 อยู่ในระดับมากที่สุด
- ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ได้แก่ (1) ชอบการใช้โทนสี
มีความสวยงาม (2) อ่านง่าย ยาวไปนิด.. ครบ (3) อยาก
ให้ฟังเหมือนบรรยาย จะดี (4) ชอบการใช้สีน้ำตาลเขียว
เหลืองแดง (5) วิดิทัศน์ไม่น่าสนใจ (6) อินโฟกราฟิกเข้าใจ
ง่าย ฯลฯ

3. ที่ 5 ผลงานการพัฒนาสื่อสิ่งพิมพ์เฉพาะกิจเพื่อสร้างอัตลักษณ์ของหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไถ่ดี (ภาพที่ 5 ผลงานการพัฒนาสื่อสิ่งพิมพ์เฉพาะกิจ เพื่อสร้างอัตลักษณ์ของหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไถ่ดี) โดย นายนราธิป บุญเสริม นางสาวจากรุณี เฟื่องพุ่มทอง และนายวรุฒม์ สีวะปา ดำเนินการผลิตสื่อสิ่งพิมพ์เฉพาะกิจ 10 ประเภทได้แก่ (1) X Frame (2) แฟ้ม (3) ปฏิทิน (4) สมุดจดบันทึก (5) ใบเสร็จรับเงิน (6) นามบัตร (7) แผ่นพับ (8) ซอง-จดหมาย (9) CD และ (10) Wallpaper ได้รับการประเมินประสิทธิภาพในแต่ละหัวข้อดังนี้

- ประสิทธิภาพด้านศิลปะการออกแบบกราฟิกได้รับคะแนนเฉลี่ย 4.24 อยู่ในระดับมาก
- ประสิทธิภาพด้านการสื่อสารและการสื่อความหมายได้รับคะแนนเฉลี่ย 4.14 อยู่ในระดับมาก
- ประสิทธิภาพด้านการสร้างอัตลักษณ์องค์กรได้รับคะแนนเฉลี่ย 4.14 อยู่ในระดับมาก
- ประสิทธิภาพด้านการผลิตสื่อสิ่งพิมพ์เฉพาะกิจได้รับคะแนนเฉลี่ย 4.15 อยู่ในระดับมาก
- ประสิทธิภาพด้านการสร้างเอกลักษณ์ได้รับคะแนนเฉลี่ย 4.16 อยู่ในระดับมาก
- ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ได้แก่ (1) ควรตรวจตราตัวสะกดให้ถูกต้อง (2) ควรใช้พื้นหลังสีเดียวกัน

ทุกชิ้น (3) ควรวาดเบญจรงค์เป็นลายไทย (4) งานควรมีเอกลักษณ์ที่ชัดเจน (5) กราฟฟิกเหมือนลายแขกมากกว่าลายไทย ฯลฯ

4. การพัฒนาของที่ระลึกรูปแบบสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อสร้างภาพลักษณ์หมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่อติ (ภาพที่ 6 ผลงานการพัฒนาของที่ระลึกรูปแบบสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อสร้างภาพลักษณ์หมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่อติ) โดย นายธนเดช กำประสิทธิ์ นายเลอพงษ์ กองทวี และนายจิรัฐชานนท์ จันทร์พล ดำเนินการผลิตของที่ระลึก 10 ประเภทได้แก่ (1) เสื้อยืด (2) กระเป๋าผ้า (3) แก้วน้ำ (4) สมุดจดบันทึก (5) พวงกุญแจ (6) พัด (7) เคสโทรศัพท์มือถือ (8) (9) นาฬิกา และ (10) โปสการ์ด ได้รับการประเมินประสิทธิภาพในแต่ละหัวข้อดังนี้

- ประสิทธิภาพด้านศิลปะการออกแบบกราฟิกได้รับคะแนนเฉลี่ย 4.15 อยู่ในระดับมาก
- ประสิทธิภาพด้านการสื่อสารและการสื่อความหมายได้รับคะแนนเฉลี่ย 4.10 อยู่ในระดับมาก
- ประสิทธิภาพด้านการสร้างภาพลักษณ์องค์กรได้รับคะแนนเฉลี่ย 4.20 อยู่ในระดับมาก
- ประสิทธิภาพด้านการผลิตของที่ระลึกได้รับคะแนนเฉลี่ย 4.20 อยู่ในระดับมาก
- ประสิทธิภาพด้านการสร้างภาพลักษณ์ได้รับคะแนนเฉลี่ย 4.20 อยู่ในระดับมาก
- ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ได้แก่ (1) อยากให้ใ้คู่ก่อนช้อยมากกว่านี้ (2) ผลงานน่ารัก (3) ใ้การ์ตูน มากเกินไป (4) ใ้ใ้ให้ออกแนวไทย ๆ มากขึ้น ฯลฯ

สรุปและอภิปรายผล

การบริการวิชาการด้านการพัฒนาสื่อสิ่งพิมพ์เฉพาะกิจโดยการเรียนแบบบูรณาการวิชาโครงการ ด้านวารสารศาสตร์ ทัศนศึกษาหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่อติ อ.กระทุ่มแบน จ.สมุทรสาคร สามารถดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ดังนี้

1. คณะผู้วิจัยและคณะนักศึกษาศึกษาประวัติความเป็นมา ขั้นตอนการผลิตเครื่องเบญจรงค์ไทยในมิติที่สามารถนำไปสู่กระบวนการนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่อติโดยผลิตเป็นผลงานสื่อสิ่งพิมพ์เฉพาะกิจ 4 รูปแบบได้แก่ (1) หนังสือเรื่องหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่อติ ปัญญาวิถีแห่งเครื่องเบญจรงค์ (2) อินโฟกราฟิกเพื่อแสดงขั้นตอนการผลิตเครื่องเบญจรงค์รูปแบบภาษาไทยและภาษาอังกฤษพร้อมวิดีโอเรื่องดอนไก่อติวิถี (3) สิ่งพิมพ์เฉพาะกิจรูปแบบ Stationary รวม 10 ผลงาน และ (4) สิ่งพิมพ์เฉพาะกิจรูปแบบของที่ระลึก รวม 10 ผลงาน โดยแต่ละผลงานดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์การจัดทำโครงการด้านวารสารศาสตร์ดังนี้

1.1 ผลงานหนังสือเรื่องหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่อติ ปัญญาวิถีแห่งเครื่องเบญจรงค์ สามารถนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่อติ ทำให้ผู้รับสารมีความรู้ความเข้าใจเรื่องราวเกี่ยวกับหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่อติมากยิ่งขึ้น

1.2 ผลงาน อินโฟกราฟิกสามารถแสดงขั้นตอนการผลิตเครื่องเบญจรงค์รูปแบบภาษาไทยและภาษาอังกฤษพร้อมวิดีโอเรื่องดอนไก่อติวิถีสามารถถ่ายทอดข้อมูลเกี่ยวกับหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่อติ ทำให้ผู้รับสารเรียนรู้กระบวนการตลอดจนขั้นตอนการผลิตเครื่องเบญจรงค์สร้างความภาคภูมิใจในฐานะสินค้าแห่งภูมิปัญญา

1.3 ผลงานสิ่งพิมพ์เฉพาะกิจรูปแบบ Stationary รวม 10 ผลงานสามารถสร้างอัตลักษณ์ของหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่อติ ทำให้ผู้รับสารตระหนักถึงความเป็นเอกลักษณ์สำคัญของหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่อติ ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและความสมัครสมานสามัคคีของช่างฝีมือ

1.4 ผลงานสิ่งพิมพ์เฉพาะกิจรูปแบบของที่ระลึก รวม 10 ผลงานสามารถสร้างภาพ

ลักษณะหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่อดี ทำให้ผู้รับสารสามารถเติมเต็มตัวตนเชิงอุดมคติ ทำให้นักท่องเที่ยวประทับใจและนึกถึงเรื่องราวของหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่อดีเมื่อสัมผัสของที่ระลึก

2. คณะผู้วิจัยและคณะนักศึกษาวสามารถศึกษาขั้นตอนการพัฒนาสื่อสิ่งพิมพ์เฉพาะกิจชุด-ดอนไก่อดีวิถีที่สามารถนำไปสู่การเติมเต็มของตัวตนเชิงอุดมคติเมื่อสัมผัสเครื่องเบญจรงค์ในฐานะสินค้าเอกลักษณ์ไทยโดยใช้วงจรควบคุมคุณภาพ PDCA สำหรับการดำเนินงานครั้งนี้ พบว่าคณะผู้วิจัยและคณะนักศึกษาวสามารถดำเนินงานร่วมกันได้ตามขั้นตอนที่วางไว้เป็นอย่างดี การดำเนินงานเป็นไปตามกำหนดการที่วางแผนไว้ ตลอดจนสามารถปฏิบัติบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

3. คณะผู้วิจัยและคณะนักศึกษาวสามารถศึกษาผลสัมฤทธิ์ของการบริการวิชาการด้านการพัฒนาสื่อสิ่งพิมพ์เฉพาะกิจชุดดอนไก่อดีวิถี ของคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยามดังนี้

3.1 การพัฒนาหนังสือเพื่อนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่อดีได้รับค่าคะแนนเฉลี่ย 4.11 (จากคะแนนเต็ม 5 คะแนน) อยู่ในระดับมาก เนื่องจากผลงานหนังสือเรื่องหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่อดี ปัญญาวิถีแห่งเครื่องเบญจรงค์สามารถนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่อดีได้เป็นอย่างดี มีการเขียนที่ใช้ภาษาเข้าใจง่าย มีภาพประกอบที่ถ่ายจากสถานที่จริง ตลอดจนมีการออกแบบจัดหน้าที่เหมาะสม

3.2 การพัฒนาสื่ออินโฟกราฟิกเพื่อถ่ายทอดข้อมูลเกี่ยวกับหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่อดีได้รับค่าคะแนนเฉลี่ย 4.61 (จากคะแนนเต็ม 5 คะแนน) อยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากผลงาน อินโฟกราฟิกสามารถแสดงขั้นตอนการผลิตเครื่องเบญจรงค์รูปแบบภาษาไทยและภาษาอังกฤษพร้อมวิดีโอเรื่องดอนไก่อดีวิถีสามารถถ่ายทอดข้อมูลเกี่ยวกับหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่อดี เหมาะสำหรับนักเรียน นักศึกษาวนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย และชาวต่างชาติ

3.3 การพัฒนาสื่อสิ่งพิมพ์เฉพาะกิจเพื่อสร้างอัตลักษณ์ของหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่อดีได้รับค่าคะแนนเฉลี่ย 4.16 (จากคะแนนเต็ม 5 คะแนน) อยู่ในระดับมาก เนื่องจากผลงานสิ่งพิมพ์เฉพาะกิจรูปแบบ Stationary รวม 10 ผลงานสามารถสร้างอัตลักษณ์ของหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่อดีสามารถสร้างอัตลักษณ์ของหมู่บ้านฯ ก่อให้เกิดการจำกัด และเสริมสร้างเอกลักษณ์สำคัญให้โดดเด่นมากขึ้น

3.4 การพัฒนาของที่ระลึกรูปแบบสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อสร้างภาพลักษณ์หมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่อดีได้รับค่าคะแนนเฉลี่ย 4.23 (จากคะแนนเต็ม 5 คะแนน) อยู่ในระดับมาก เนื่องจากผลงานสิ่งพิมพ์เฉพาะกิจรูปแบบของที่ระลึก รวม 10 ผลงานสามารถสร้างภาพลักษณ์หมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่อดี ก่อให้เกิดประสบการณ์ร่วมและเป็นความทรงจำที่ดีสำหรับนักท่องเที่ยว

ข้อเสนอแนะ

การบริการวิชาการแก่สังคมควรดำเนินการตามความถนัดและในด้านที่คณะมีความเชี่ยวชาญ ดังเช่นที่คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยามดำเนินการบริการวิชาการด้านการพัฒนาสื่อสิ่งพิมพ์เฉพาะกิจสำหรับหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่อดี อ.กระทุ่มแบน จ.สมุทรสาครขึ้นโดยกำหนดเป็นกิจกรรมการเรียนแบบบูรณาการวิชาโครงการด้านวารสารศาสตร์ คณะผู้วิจัยเล็งเห็นถึงประโยชน์ในการดำเนินงานครั้งนี้ เพราะเป็นการเอื้อประโยชน์ต่อทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งชุมชน สถาบัน อาจารย์ รวมทั้งนักศึกษา ทำให้การเรียนการสอนรายวิชาโครงการด้านวารสารศาสตร์ ปีการศึกษา 2561 สามารถดำเนินการบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ และเป็นต้นแบบการสร้างกิจกรรมการเรียนการสอนด้านโครงการต่อไป

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กฤษณ์ ทองเลิศ. (2554). *การถ่ายภาพเชิงวารสารศาสตร์*. กรุงเทพฯ: อินทนิล, สนพ.
- จินตวีร์ เกษมสุข. (2554). *การสื่อสารกับการเปลี่ยนแปลงสังคม*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, สนพ.
- ถาวร โกอุดม. (2554). *การออกแบบสิ่งพิมพ์เพื่องานศิลปะ*. กรุงเทพฯ: อัมรินทร์พรินติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง, บมจ.
- พิมาน แจ่มจรัส. (2556). *เขียน*. กรุงเทพฯ: แสงดาว, สนพ.
- ประจักษ์ อาษา. (2555). *สื่อสิ่งพิมพ์เบื้องต้น* [เอกสารการสอน]. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสยาม.
- ประชา สุวีรานนท์. (2550). *ดีไซน์ + คัลเจอร์ 1*. กรุงเทพฯ: ฟ้าเดียวกัน, สนพ.
- _____. (2552). *ดีไซน์ + คัลเจอร์ 2*. กรุงเทพฯ: ฟ้าเดียวกัน, สนพ.
- _____. (2554). *ดีไซน์ + คัลเจอร์ 3*. กรุงเทพฯ: ฟ้าเดียวกัน, สนพ.
- ปราณี สุรสิทธิ์. (2541). *หลักการเขียนเชิงวารสารศาสตร์*. กรุงเทพฯ: แสงดาว, สนพ.
- สุทธิติ ชัดติยะ. (2552). *ศาสตร์การเขียน*. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, สนพ.
- สุธาวัลย์ ธรรมสังวาลย์. (2561). *การออกแบบจัดหน้าและการผลิตสื่อสิ่งพิมพ์*. [เอกสารการสอน]. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสยาม
- อารยะ ศรีกัลยาณบุตร. (2550). *การออกแบบสิ่งพิมพ์*. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาษาอังกฤษ

- Anthony Adornato. (2018). *Mobile and Social Media Journalism*. SAGE Publishing.
- Hill Steve and Paul Lashmar. (2013). *Online Journalism and The Essential Guide*. SAGE Publishing.
- Jun Sakuradwa (2013). *Basic Infographic*. BNN, Inc